Lietas arhīva Nr. K77-1412-23/36
ECLI:LV:RPT:2023:0125.11519006222.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2023. gada 25. janvārī

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnese Zane Aldiņa,
piedaloties Daudznozaru specializētās prokuratūras prokuroram Dainim Krastam,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas un 253.^{2} panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu, bez nolūka to realizēt, šādos apstākļos.

/pers. A/, no personas pret kuru kriminālprocess izdalīts atsevišķā lietvedībā, pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotos apstākļos, līdz 2022. gada 5. janvārim neatļauti iegādājās personīgai lietošanai 0,2633 g vielu, kas satur 40% jeb 0,1053 g psihotropo vielu metamfetamīnu (vielu grupa "Amfetamīni"). Turpinot savas nelikumīgās darbības, /pers. A/ minēto vielu neatļauti glabāja pie sevis, savā mutē, līdz aizturēšanas brīdim 2022. gada 5. janvāra plkst. 16.51, kad nolūkā izvairīties no kriminālatbildības, to izspļāva uz zemes /adrese/.

Tādejādi /pers.A/izdarīja Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[2] /pers. A/ būdams persona, kura brīdināta par kriminālatbildību par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu, neatļauti lietoja psihotropās vielas, šādos apstākļos.

/pers. A/, būdams persona, kura 2021. gada 10. jūnijā saskaņā ar Narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī prekursoru likumīgas aprites likuma 48. panta otrās daļas brīdināts par kriminālatbildību par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu, pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā un vietā, bet ne vēlāk kā 2022. gada 5. janvārī, neatļauti lietoja psihotropās vielas - metamfetamīnu, MDMA un LSD līdz 2022. gada 5. janvārim, kad ap plkst. 16.51 viņu /adrese/ aizturēja policijas darbinieki.

Tādejādi /pers.A/izdarīja Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[3] Iztiesāšanas laikā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas un 253.^{2} panta pirmās daļas atzina pilnībā, izdarīto nožēloja.

Noklausoties procesā iesaistīto personu viedokļus, tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu nolēma neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, jo tiesai pārbaudot krimināllietas materiālus neradās šaubas par apsūdzētā /pers. A/ vainu viņam celtajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vaina ir pierādīta, tādēļ apsūdzētais atzīstams par vainīgu un sodāms par Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā un 253.^{2}panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527. panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

[4] Krimināllikuma 35. pantā noteikts, ka soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, vainīgo personu sodīt par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

[5] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro un trešo daļu, nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[5.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta otro un trešo daļu, tiesa konstatē, ka apsūdzētais /pers. A/ ir izdarījis vienu mazāk smagu noziegumu un vienu kriminālpārkāpumu.

[5.1.1] Par Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā paredzēto nodarījumu ir paredzēts sods - brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods.

Par Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmajā daļā paredzēto nodarījumu ir paredzēts sods - īslaicīga brīvības atņemšana vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods.

[5.2]Noziedzīgie nodarījumi pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas un 253.^{2} panta pirmās daļas bija vērsti pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību. Nelikumīgi rīkojoties ar narkotiskajām un psihotropām vielām, tās iegādājoties, glabājot un lietojot, apsūdzētais /pers. A/ apdraudēja sabiedrības intereses un tiesības sabiedrības locekļiem dzīvot no narkotiskajām un psihotropajām vielām brīvā vidē.

Ar narkotisko un psihotropo vielu apriti un lietošanu saistītie noziedzīgie nodarījumi būtiski apdraud sabiedrības drošību un ar likumu aizsargātās pilsoņu tiesības un intereses, par ko liecina gan narkotisko un psihotropo vielu reibumā un ietekmē izdarīto noziegumu īpatsvars un šādu noziedzīgu nodarījumu skaita pieaugums, gan narkotisko un citu apreibinošo vielu izplatība, gan lietotāju un no šādām vielām atkarīgo personu skaita palielināšanās.

[5.3] Par apsūdzētā /pers. A/ personību noskaidrots:

/pers. A/, dzimis 1983. gada 9. decembrī. Faktiskā dzīvesvieta /adrese A/. Neprecējies, apgādībā divi nepilngadīgi bērni un māte, kurai ir veselības

problēmas. Ar bērniem kopā nedzīvo, bērni dzīvo kopā savu māti. 9 klašu izglītību. Pirms apcietinājuma strādāja algotu darbu SIA "ENES-7", ikmēneša ienākumi bija no 1500-2000 *euro*. Agrāk sodīts, sodāmība nav dzēsta *(lieta 70.-72. lapa)*.

[5.4] Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais savu vainu atzina un izdarīto nožēloja.

[5.5] Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgs nodarījums pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas ir izdarīts narkotisko vielu reibumā *(lietas 14.-15. lapa)*.

[5.6] Nosakot apsūdzētajam /pers. A/ sodu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar procesa virzītāju, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

Tiesa norāda, ka minētais nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47. panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas.

[6] Tiesa uzskata, ka apsūdzētā /pers. A/ personība un tas, ka apsūdzētais iepriekš ir sodīts, tostarp ar brīvības atņemšanas sodiem par identiska rakstura noziedzīgajiem nodarījumiem, liecina par to, ka apsūdzētais nepārvērtē savu prettiesisko rīcību un nemaina izvēlēto dzīvesveidu. Apsūdzētais ignorē sabiedrībā pastāvošās tiesību normas un sabiedrības intereses, tādēļ pastāv augsts risks, ka apsūdzētais, atrodoties brīvībā, izdarīs jaunus noziedzīgus nodarījumus, tostarp tādus, kas saistīti ar narkotisko un psihotropo vielu apriti un lietošanu.

[7] Tiesa apsūdzētā /pers. A/ personību vērtē negatīvi un tendētu uz noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tādēļ tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ ir jāsaņem sods, kas ir samērīgs ar izdarīto nodarījumu raksturu un sabiedrisko kaitīgumu, kā arī tāds sods, kas sodīs apsūdzēto un aizsargās sabiedrības drošību, lai sabiedrības locekļi neciestu no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tādēļ /pers. A/ sods ir nosakāms brīvības atņemšanas soda veidā, jo tiesas ieskatā, tas ir vienīgais soda veids kā panākt to, lai apsūdzētais /pers. A/ pārvērtētu savu prettiesisko rīcību, pilnībā apzinātos tās sabiedrisko kaitīgumu un turpmāk atturētos no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izvērtējot iespēju apsūdzētajam /pers. A/ piemērot brīvības atņemšanai alternatīva soda veidu, tiesa secina, ka tie nesasniegs soda mērķi.

Ņemot vērā noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā /pers. A/ personību un to, ka ir konstatēts viens atbildību mīkstinošs un trīs atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas ir piemērojams brīvības atņemšanas sods, nosakot to virs minimālās Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā paredzētās sankcijas robežas – 5 (pieciem) mēnešiem, savukārt par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253. ^{2} panta pirmās daļas ir piemērojams brīvības atņemšanas sods – īslaicīga brīvības atņemšana, nosakot to virs minimālās Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmajā daļā paredzētās sankcijas robežas – 1 (vienu) mēnesi.

Tiesa norāda, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esamība pati par sevi liedz tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu; atbildību pastiprinošu apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot *(sk. Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmuma par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā 15., 16.punktu)*.

Turklāt nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda veida un mēru, tiesa ir ņēmusi vērā un vērtējusi apsūdzētā /pers. A/ sniegtās ziņas par mātes veselības stāvokli un to, ka viņš ir vienīgais mātes aprūpētājs, ir bērni, kuriem nepieciešams maksāt uzturlīdzekļus, bet tiesas ieskatā tas nekādā veidā neietekmē apsūdzētā atbildību par izdarītajiem noziegumiem un nevar kalpot par pamatu vieglāka soda noteikšanai.

[8] Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem apsūdzētajam /pers. A/ ir nosakāms galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības.

Ja persona ir izdarījusi vairākus noziedzīgus nodarījumus, galīgajam sodam vajadzētu būt bargākam salīdzinājumā ar sodu, ko piespriež personai, kura izdarījusi vienu noziedzīgu nodarījumu. Turklāt vispārējos gadījumos piemērojama piespriesto sodu daļēja saskaitīšana. Savukārt galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus var tikt piemērota īpašos gadījumos *(sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmuma 31. punktu un Tiesu prakses apkopojumu sodu noteikšanā, Augstākā tiesa., 2016. gads)*.

[8.1] Izvērtējot apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību un atbildību ietekmējošos apstākļus, un to, ka izskatāmajā lietā nav konstatējami kādi īpaši apstākļi, tiesa atzīst, ka notiesātajam /pers. A/ galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus.

[9] Izvērtējot lietas materiālos esošās ziņas par apsūdzētā /pers. A/ sodāmībām *(lietas 70.-71. lapa)*, tiesa atzīst, ka šīs krimināllietas ietvaros galīgais sods pēc nolēmumu kopības nav nosakāms.

Krimināllietas materiālos nav atrodama informācija kādu pamatsoda un papildsoda daļu /pers. A/ ir izcietis pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 17. janvāra lēmuma (*70.-71. lapa)* ar kuru ir noteikts galīgais sods pēc nolēmumu kopības, tādēļ galīgais sods pēc nolēmumu kopības ir nosakāms Kriminālprocesa likuma 61. nodaļas kārtībā.

[10] Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu, apsūdzētajam /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ir ieskaitāms aizturēšanā pavadītais laiks no 2022. gada 5. janvāra plkst. 16.51 līdz 2022. gada 7. janvāra plkst. 14.25, kas atbilst 2 (divām) brīvības atņemšanas dienām.

[11] Ņemot vērā to, ka apsūdzētajam /pers. A/ cita kriminālprocesa ietvaros ir piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, tiesa atzīst, ka šīs lietas ietvaros apsūdzētajam /pers. A/ drošības līdzeklis nav nosakāms.

[12] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. un 368. panta nosacījumiem no apsūdzētā /pers. A/ par labu valstij piedzenami procesuālie izdevumi Narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanu (veikta 2022. gada 5. janvārī Medicīniskās pārbaudes protokols Nr. 28) 259,45 *euro* (divi simti piecdesmit deviņi *euro* 45 centi) apmērā *(lietas 15. lapa)*, nosakot apsūdzētajam 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanas dienas, procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai.

[13] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. pantu pirmo daļu, lietiskie pierādījumi – aploksnes, kas fiksētas ar drošības uzlīmi Nr. 21-396900 un Nr. 21-349215, ar tajās esošo izpētes objekta iepakojumu un maisiņu ir iznīcināmas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 520., 530. pantu, tiesa

nosprieda

atzīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem;

atzīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmajā daļā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un otro daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, /pers. A/, personas kods /personas kods/, galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem 15 (piecpadsmit) dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu, /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2022. gada 5. janvāra plkst. 16.51 līdz 2022. gada 7. janvāra plkst. 14.25, kas atbilst 2 (divām) brīvības atņemšanas dienām.

/pers. A/ drošības līdzekli – nepiemērot.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā procesuālos izdevumus par Narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanu (veikta 2022. gada 5. janvārī Medicīniskās pārbaudes protokols Nr. 28) 259,45 *euro* (divi simti piecdesmit deviņi *euro* 45 centi) apmērā.

Procesuālie izdevumi iemaksājami: Valsts kases kontā Nr. LV28TREL1060141011200, iemaksas mērķis: vārds, uzvārds, personas kods, krimināllietas numurs, medicīniskās pārbaudes protokola numurs).

Noteikt /pers. A/ 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai, uzliekot par pienākumu iesniegt Rīgas pilsētas tiesai dokumentu par procesuālo izdevumu atlīdzināšanu.

Lietisko pierādījumus: Aploksnes, kas fiksētas ar drošības uzlīmi Nr. 21-396900 un Nr. 21-349215 ar tajā esošo izpētes objekta iepakojumu un maisiņu, pēc sprieduma stāšanās spēkā – iznīcināt.

Pilno spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams – 2023. gada 17. februārī.

Tiesnese Zane Aldiņa